

GREIMAS ALGIRDAS JULIUS ([VIDEO](#))

Lingvistas, semiotikas, mitologijos tyrinėtojas, eseistas, vienas iš žinomiausių XX a. lietuvių mokslininkų pasaulyje **Algirdas Julius Greimas** gimė 1917 03 09 Tuloje (Rusija) nuo Pirmojo pasaulinio karo pasitraukusių mokytojų šeimoje. 1918 m. su šeima grįžo į Lietuvą. Nuo 1919 m. gyveno Kupiškyje, čia lankė pradžios mokyklą, 1926 m. buvo priimtas į Kupiškio vidurinės mokyklos I-ąją klasę. 1927 m. kartu su tėvais persikėlė į Šiaulius ir mokėsi Šiaulių valstybinėje berniukų gimnazijoje. 1931 m. apsigyvenus Marijampolėje, mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje. 1934 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Teisių fakulteto Teisių skyrių. Po keturių semestrų studijų, gavęs švietimo ministerijos stipendiją, 1936 m. išvyko į Grenoblio (Prancūzija) universitetą, kur studijavo Humanitarinių mokslų fakultete prancūzų kalbą, tarmių mokslą, viduramžių istoriją. Baigęs studijas *Licencie es lettres* laipsniu, 1939 m. grįžo į Lietuvą ir, pašauktas atlikti karinę prievolę, 1940 m. Karo mokykloje baigė kariūnų aspirantų kursus. Dėl politinių motyvų karininko laipsnio negavo. Vėliau mokytojavo Šiaulių gimnazijoje, buvo Valstybinės leidyklos redaktorius, įsitraukė į antinacinį sąjūdį. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1947–1949 m. Mokslinių tyrimų centro Paryžiuje mokslinis tyrinėtojas slavistas, 1949 m. Sorbonos universitete apgynė daktaro disertaciją. Išvykęs dirbti į Artimuosius Rytus, buvo Aleksandrijos (Egiptas) universiteto prancūzų kalbos istorijos docentas (1949–1958), Ankaros ir Stambulo (Turkija) universitetų prancūzų kalbos profesorius (1958–1962). Dar dirbdamas Egipte susidomėjo semiotika. Grįžęs į Prancūziją, dėstė Poitiers universitete prancūzų kalbotyrą (docentas, vėliau – profesorius, katedros vedėjas). Nuo 1965 m. A. J. Greimas Paryžiaus Aukštųjų socialinių mokslų mokyklos Bendrosios semantikos katedros vedėjas, nuo 1968 m. ir Socialinės antropologijos laboratorijos Semiolingvistikos skyriaus vadovas. Vadovavo semiolingvistinių tyrimų seminarui, kurio pagrindu susiformavo Paryžiaus semiotikos mokykla. 1971 m. ir 1979 m. skaitė paskaitų ciklus Vilniaus universitete. Palaikė ryšius su režisieriumi Povilu Zilonu. Pirmosios publikacijos spaudoje pasirodė 1943 m. Svarbiausi A. J. Greimo leksikografiniai ir leksikologiniai darbai: „Senovės prancūzų kalbos žodynas“, „Vidurinėsios prancūzų kalbos žodynas: Renesansas“, „Mada 1830-aisiais“. Sukūrė bendrąją reikšmės teoriją, kurią išdėstė knygoje „Struktūrinė semantika“ (1966), „Apie prasmę“ (1970), „Mopasanas; teksto semiotika“ (1976), „Semiotika ir visuomenės mokslai“ (1970), „Aiškinamasis semiotikos žodynas“ (I T. – 1976; II T. – 1985, kartu su J. Courtesu), „Apie prasmę, II“ (1985). Naudodamasis prancūzų mitologų atradimais sukūrė lietuvių mitologijos rekonstrukcijos metodologiją. Lietuviškai išleistos A. J. Greimo knygos: „Apie dievus ir žmones“ (1979), „Tautos atminties beieškant“ (1990), „Apie netobulumą“ (2004), „Lietuvių mitologijos studijos“ (2005) ir kitos. Apie žymųjį semiotiką išleistos knygos: „Algirdas Julius Greimas: asmuo ir idėjos“ (I t. –

2017; II t. – 2019), „Tarp minties ir politinio veiksmo: Algirdo Greimo laišakai. 1946–1954 m.“ (2019). Mirė 1992 02 27 Paryžiuje. Palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse.

Pagerbiant profesoriaus atminimą 1992 m. Vilniaus universitete įkurtas Algirdo Juliaus Greimo semiotikos ir literatūros teorijos centras. 2017 m. Lietuvos Respublikos Seimas buvo paskelbęs Algirdo Juliaus Greimo metais. UNESCO 100-ąsias jo gimimo metines įtraukė į pasaulio kultūrai, švietimui, mokslui, istorinei atminčiai svarbių sukakčių sąrašą. Semiotiko kūrybinio palikimo tyrinėtojas Rimtautas Karolis Kašponis 2003 m. parengė kilnojamąją parodą „Algirdo Greimo vaikystė“, kuri eksponuota Lietuvoje (Vilniuje, Druskininkuose, Kupiškyje, Kaune, Marijampolėje, Šiauliuose, Prienuose) ir užsienyje (Helsinkyje, Paryžiuje, Maskvoje, Kinijos mieste Nankine), išleido knygą „Greimas arti ir toli“ (2014), kurioje nemažai informacijos ir nuotraukų apie A. J. Greimo vaikystę Kupiškyje. Prie namo (Vytauto g. 28, Kupiškis), kuriame 1923–1925 m. gyveno Greimų šeima, atidengta atminimo lenta (2017 10 12).